

GRIEŽLĖ – AIŠKIAI GIRDIMA, BET SUNKIAI PASTEBIMA BĖGIKĖ

(lot. *Crex crex*, angl. *Corn Crane*, vok. *Wachtelkönig*)

Gegužės–liepos mėnesiais pievose vakarais galite išgirsti keistą garsą – stiprų, gergždžiantį, galintį nenutolti visą naktį. Tai pievose savo giesmę džeržgia griežlė. Nors šį stiprų išskirtinį balsą išgirsta dažnas, patį paukštį pavyksta pamatyti tik patiems pastabiaušiams. Pievų vištele vadinama griežlė yra tikra slapukė, neįtikėtinais vikriai judanti žolėje – jai bėgant nesuvirpa nė vienas žolės stiebelis. Žolių tankynėse griežlė jaučiasi kur kas geriau negu ore. Dažniausiai ją pavyksta pastebėti tik keletą akimirkų perbėgančią per lauko keliuką.

Dėl poreikio likti nepastebėtoms griežlės ir į Lietuvą grįžta palyginti vėlai (tik gegužės viduryje). Mat šiems paukščiams būtina užtelėjusi žolė. Sugrįžę patinėliai skuba užsiimti būsimas perėjimo teritorijas. Teisę į teritorijas jie skelbia grieždami. Parskridus patelėms, patinėlių koncertas tik dar labiau aktyvėja. Pasipešdami jie aiškinasi teritorijų ribas, griežia ir dieną, ir naktį. Kiekvienas patinėlis griežia vis kitaip. Per patinų grumtynes patelės gali čerškėti panašiai kaip šarkos, kreksėti, kriuksėti, net žviogti ar miauksėti. Džergžti jos irgi gali, bet dažniau uksi, koksi ar cypsi šaukdamos savo jauniklius.

ĮDOMU

- Tuoktuvių metu per minutę dviskiemėnė paukščio giesmė nuaidi dešimtis kartų, o per visą naktį – net iki 10 tūkst. kartų.

- Griežlė nėra gera skraiduolė. Ją būtų galima pavadinti puikia bėgike. Beveik iki pat Afrikos ji veikiau bėga, nei skrenda. Dėl buveinių suskaidymo šį atstumą griežianti bėgikė itin sunkiai ir lėtai įveikia. Kiti paukščiai didmiesčius gali perskristi, o griežlė juos apeina laukais. Įsivaizduokite, kaip sunku jai įveikti visas kliūtis kelyje link žiemoviečių!

- Nemuno deltoje griežlių populiacijos būklė gerėja. To priežastimi galima laikyti palankų hidrologinį režimą, vėlyvesnius šienavimo terminus.

NAMAI

Mėgstamiausi griežlių namai – drėgnos, bet nešlapios pievos, apaugusios aukšta žole. Drėgnesnes ar natūraliai derlingesnes, ypač užliejamas (aliuvines), žmogaus netręšiamas pievas griežlė renkasi dėl to, kad jose gausu maisto. Šiam paukščiui būtina ne žemesnė nei 20 cm augalija, kurioje ji galėtų pasislėpti. Griežlei tinkamos tiek natūralios, tiek kultūrinės (pasėtos) pievos. Taip pat paukštis pastebimas pelkėse, kuriose yra sausesnių salelių, javų plotuose. Rudenį griežlių galima aptikti vietose, labiau tinkančiose putpelėms ir kurapkoms: bulvių laukuose, žiemkenčiuose, rugienose, grikiuose. Nemuno deltoje yra idealios sąlygos šiam paukščiui gyventi, čia laikosi didžiausia griežlių populiacija Lietuvoje.

MITYBA

Nors griežlė – visaėdis paukštis, dažniausiai ji lesa sliekus, vorus, sraiges, žiogus, vabalus, muses, skruzdėles. Tik penktadalį jos raciono sudaro augalinės kilmės maistas: sėklos, grūdai ir minkštosios augalų dalys.

ŪKININKAS GALI PADĖTI

Griežlėms reikia ekstensyviai prižiūrimų pievų. Šiuos paukščius globojantis ūkininkas turėtų prisitaikyti ir pievas šienauti po liepos 15 d. Taip griežlei bus leidžiama sėkmingai išperėti vaikus. Tokiu metu griežlės jaunikliai būna palyginti judrūs, geba pabėgti nuo šienavimo technikos. Labai veiksminga taikyti ir specialią šienavimo technologiją, t. y. pradėti šienauti iš lauko centro link pakraščių. Arba šienauti iš vienos pusės link kito gretimo lauko ar pamiškės. Taikant tokį būdą, griežlės saugiai pasitraukia iš pievos. Jei pirmiausia apšienaujami lauko pakraščiai, nupjautas žolės ruožas yra didelė kliūtis šiai slapukei, todėl ji traukiasi link lauko vidurio, kol galiausiai susiduria su šienapjove. Veiksminga prie šienapjovės tvirtinti ir specialius baidytuvus, kurie keldami triukšmą perspėja paukščius apie arėjantį pavojų.

Gyvulius ganyti rekomenduojama taip pat ekstensyviai – hektare laikyti apie vieną sąlyginį galviją. Paukščiams kelia pavojų pievų tręšimas ir jų laistymas srutomis. Dėl šios veiklos dirvožemyje sumažėja sliekų – svarbiausio griežlių maisto. Be to, trąšų granulėmis gali apsinuodyti paukščių jaunikliai.

Griežlės globojantis ūkininkas dėl sava-noriškai prisiimamų išpareigojimų gali gauti finansinę paramą teritorijas deklaruodamas specialioms priemonėms. Detaliau dėl to galite konsultuotis su Nemuno deltos regioninio parko specialistais.

GERIAUSIA GRIEŽLĖS KLAUSYTIS

Lengviausiai griežlę atpažinti padeda išskirtinis stiprus balsas. Jis girdimas beveik visoje Nemuno deltos teritorijoje. Paukštis šaukia tankiai kartojamu monotonišku balsu „dre dre dre...“. Garsas šiek tiek primena griežimą dantimis. Garsus monotoniškas ir labai charakteringas balsas padeda nustatyti apytikrą paukščio buvimo vietą.

Griežimas girdimas įvairiu paros laiku, bet labiausiai – prietemoje ir naktį.

Jei pavyks slapukę pamatyti, nesunkiai ją atskirsite. Griežlė yra maždaug juodojo strazdo dydžio (ne didesnė nei A4 lapas). Pailga kūno forma primena kitus vištelinius gentainius. Snapas trumpas ir masyvus. Apdare vyrauja pilka, gelsva, juoda ir sodri rudai rusva (plytos rusvumo) spalvos. Ypač išsiskiria rudi kūno šonai. Viršutinė pusė nusėta juodomis dėmėmis. Abiejų lyčių apdaras labai panašus, tik patelėms būdingos mažiau pilkai melsvos spalvos „veido“ srityje.

Beveik niekada nepamatysi griežlės skrendančios, nes jeigu ji ir skrenda, tai daro naktimis.

APSAUGOS BŪKLĖ

LIETUVOS RAUDONOJOJE KNYGOJE

Išnykusi ar galbūt išnykusi rūšis, 0 (Ex)

Ties išnykimo riba esanti rūšis, ją galima išsaugoti tik naudojant specialias apsaugos priemones, 1 (E)

Pažeidžiama rūšis, kurios populiacija sparčiai mažėja, 2 (V)

Reta rūšis, kurios populiaciją mažai dėl jos biologinių ypatybių, 3 (R)

Neapibrėžto statuso rūšis, apsaugos statusui nustatyti trūksta duomenų, 4 (I)

Išsaugota rūšis, kurios gausumas jau atkurtas, 5 (Rs)

Neįrašyta

NEMUNO DELTOJE STEBIMA

VEISIMOSI LAIKAS

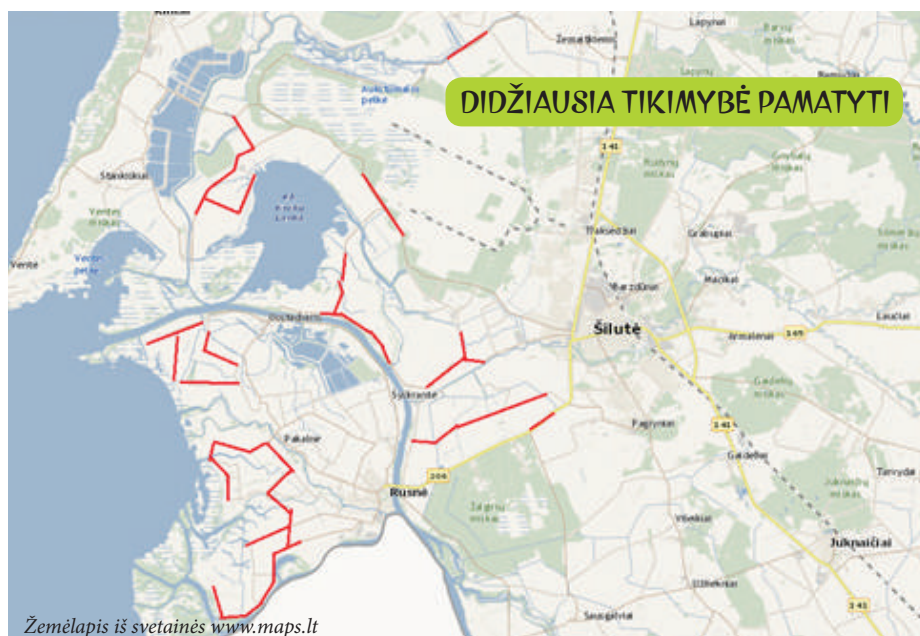

EEE PARAMA LIETUVAI:
partnerystė vertybėms
kurti ir išsaugoti

Šis leidinys išleistas įgyvendinant projektą „Atvirų buveinių geros būklės palaikymo mechanizmų sukūrimas Nemuno deltos regioniniame parke“, kurį iš dalies finansavo Europos ekonominės erdvės programa.

Lietuvos laukinės gamtos fotografų klubo
WWW.NATUREPHOTO.LT nuotraukos

DIDŽIAUSIA TIKIMYBĖ PAMATYTI

Žemėlapis iš svetainės www.maps.lt